వదలిన భయం

ఆచంట శారదాదేవి

"ఎప్పుడు చూసినా ఒంటరిగా ఏదో ఆలోచిస్తూ ఉంటారు. అల్లా ఉండకూడదు. ఏదైనా చదువుకోండి. లేకపోతే మెదడు పాడైపోతుంది. పోనీ మీవాళ్ళెవరైనా వచ్చి కబుర్లు చెపుతూ ఉండగూడదూ ? ఎవళ్లూ రారేం ?" అన్నది అప్పుడే గదిలోకి అడుగుపెట్టిన నర్స్ శ్యామల. ఎర్రగా, పొట్టిగా, బొద్దుగా ఉంటుంది. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ చలాకీగా సంతోషంతో ఉప్పొంగుతూ ఉన్నట్లుంటుంది. పనికూడా చురుగ్గా ఎంతో నేర్పుతో చేస్తుంది. శ్యామల గదిలో వున్న కాస్సేపు రాజేశ్వరమ్మ సంతోషంగా వుంటుంది. శ్యామల మాటకు జవాబుగా చిరునవ్వుతో అన్నది.

"ఏం చేయమంటారూ ? ఎప్పుడూ నిద్రరాదుగా ? మావారు తెచ్చిన పత్రికలన్నీ మొన్ననే చదివేశాను" అని.

శ్యామల మామూలుగా సాయంత్రం వేళ అందరికీ జ్వరం అదీ చూసి వ్రాసి పెట్టాలి. అందుకే వచ్చింది. ఆపని పూర్తి చేసింది. తిరిగి వెళ్ళబోతూ రాజేశ్వరమ్మను ఒంటరిగావదలి వెళ్ళలేక సంకోచిస్తూ మళ్ళీ అన్నది. "పాపం ఒంటరిగా వున్నారు. మీవారు వచ్చి నాలుగు రోజులైనట్లున్నది. మీ అమ్మాయికూడా రాలేదే ?"

రాజేశ్వరమ్మ విచారం దాచుకుని చిరునవ్వుతో అన్నది. "పరవాలేదు, మీరు వెళ్ళండి. నాకు అలవాటేగా ఒక్కదాన్నీ వుండడం. మీరింకా అందర్నీ చూచుకోవద్దూ ?"

"మరే ! ఇంకా తక్కిన గదులకు వెళ్ళాలి, మళ్లా వస్తా" అని అంటూ వెళ్ళిపోయింది శ్యామల.

రాజేశ్వరమ్మ శూన్యంగా, తిరుగుతున్న సీలింగ్ ఫాన్‌కేసి చూస్తూ పడుకుంది. ఆమె ఈ నర్సింగ్ హోమ్‌లో జేరి ఆరునెలలైంది. పెద్ద జబ్బేమీలేదు. రక్తహీనత. నరాల బలహీనం. ఇంట్లో వుంటే విశ్రాంతి తీసుకోదని, నర్సింగ్‌హోమ్‌లో వుంటే విధిగా విశ్రాంతి ఉంటుందని చేర్పించారు. కాని ఆమె కోలుకోవటం లేదు. ఎన్ని మందులు వాడినా రోజు రోజుకూ క్షీణించి పోతూనేవుంది. కారణం కనిపెట్టలేక డాక్టరు తెల్లపోతున్నాడు. మందులు మార్చి మార్చి వాడుతున్నాడు.

రాజేశ్వరమ్మ భర్త కోటేశ్వరరావు ఒక పెద్ద కంపెనీలో మేనేజరు, వేయి రూపాయల జీతం, యింట్లో వంటవాడు, నౌకర్లు, కారు, టెలిఫోను అన్ని హంగులు ఉన్నాయి. ముగ్గురు పిల్లలు. పెద్దకూతురు కామేశ్వరి దూరాన జబ్బల్‌పూర్‌లో వున్నది. ఆ పిల్ల భర్త కక్కడ ఉద్యోగం. దూరాన వుండడం చేత ఎప్పుడోగాని పుట్టింటికి రాదు. ఏడాది క్రిందట పురిటికి వచ్చి వెళ్ళిన పిల్ల మళ్ళా రానేలేదు. రాజేశ్వరమ్మకు సుస్తీ అని తెలిసినప్పటినుంచీ రావాలనే ప్రయత్నం, అల్లాగే పోతోంది. కొడుకు పై చదువులకని అమెరికా వెళ్ళి రెండేళ్ళయింది. ఈ నెల్లోనో, పైనెల్లోనో వస్తాడనుకుంటున్నారు. దూరాన వుండి దిగులుపడతాడని అసలతనికి రాజేశ్వరమ్మ సుస్తీ సంగతి రాయనేలేదు. చిన్నకూతురు సుజాత మాత్రం ఇంటిదగ్గరే ఉండి చదువుకుంటోంది. రాజేశ్వరమ్మ నర్సింగ్ హోమ్‌లో చేరినప్పటినుంచి యింటి భారమంతా ఆ పిల్లమీదే వుంది. ఏమీ తెలియకపోయినా ఎట్లాగో జరుపుతున్నది.

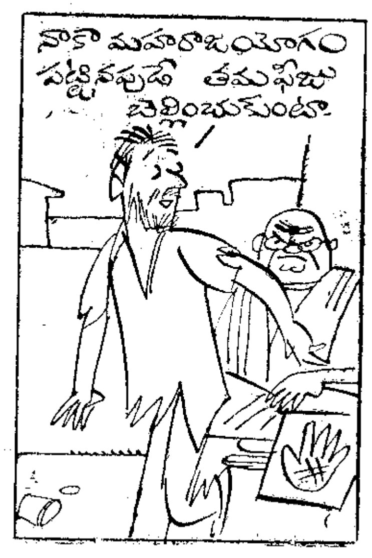

రాజేశ్వరమ్మ ఇంట్లో ఉన్నన్నాళ్ళు అన్నీ ఆవిడే చూచుకునేది. ఇంట్లో ఎందరు ఉన్నా పూలల్లో దాగిన దారంలా, వెనకాలవుండి తాను ఏపని చేస్తున్నదీ కూడా ఎవరికీ తెలియకుండా, అన్నీ చూచుకుంటూ వుంటే అందరికీ అన్నీ వేళకు అందుతూ వుండేవి. కోటేశ్వరరావుకు నీళ్ళ గదిలోకి వెళ్ళినప్పుడు సబ్బూ, తువ్వాలూ తయారుగా ఉండడం, బల్లదగ్గరకు వెళ్ళినప్పుడు భోజనంకానీ, కాఫీ ఫలహారం గాని తనకోసం ఎదురుచూస్తూ ఉండడం అంటే తెలుసును గాని అవన్నీ ఎవరు అమర్చిపెడుతున్నారో తెలిసేదికాదు. అతనూ పట్టించుకునేవాడు కాదు. అతనికి ఎప్పుడూ ఆఫీసు, క్లబ్బూ, స్నేహితులు, విందులు ఇల్లా కార్యక్రమం సరిగ్గా ఉండేది. భార్యతోగాని, పిల్లలతోగాని కూర్చుని కబుర్లు చెప్పడానికి ఎక్కువ తీరిక ఉండేదికాదు.

ఓరోజు అతను కాఫీ తాగుతూవుండగా "ఇంకాస్త తేనా ?" అన్నది పక్కనే నిలబడిన భార్య రాజేశ్వరమ్మ. కొత్తగా తోచిన ఆ కంఠం విని ఉలిక్కిపడి తల పైకెత్తి చూశాడు కోటేశ్వరరావు.

"అదేమిటీ ? అంత నీరసంగా వున్నది మాట" అన్నాడు. రాజేశ్వరమ్మ కలవరపడింది.

"ఆ! ఏమిటో! నీరసంగానే ఉంటోంది. ఒంట్లో బాగుండడంలేదు" అన్నది నిర్లక్ష్యంగా మాట తుంచెయ్యాలని ప్రయత్నం చేస్తూ. కోటేశ్వరరావు మరింత ఉలిక్కిపడ్డాడు. అప్పుడే రాజేశ్వరమ్మను నఖ శిఖ పర్యంతమూ పరికించి చూశాడు. మనిషి పాలిపోయి వున్నది. శరీరం ఎముకలుతప్ప ఏమీ లేనట్లు ఎండిపోయి వున్నది. కళ్ళల్లో కాంతి లేదు. కోటేశ్వరరావుకు అంతా అయోమయంగా తోచింది. కంగారుపడుతూ అన్నాడు.

"నాతో ఎందుకు చెప్పలేదూ ఒంట్లో బాగుండలేదని ? ఉండు డాక్టరుగార్ని రమ్మంటాను సాయంత్రం."

"ఏమని చెప్పనూ ? ప్రత్యేకం జబ్బేమీ లేదుగా ?" అన్నది రాజేశ్వరమ్మ నెమ్మదిగా. కోటేశ్వరరావు వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ సాయంత్రంనుంచి డాక్టర్ శోభనాచలం వచ్చి వైద్యం ప్రారంభించాడు. ఓ నెలరోజులు వస్తూ పోతూ వుండగా ఆయనకూ అర్థమైంది రాజేశ్వరమ్మ ఇంటి పరిస్థితి. ఇంట్లోవుండి ఎన్నిమందులు తిన్నా ఏమీ లాభంలేదు. రాజేశ్వరమ్మకు మనస్సుకూ శరీరానికికూడా విశ్రాంతి వుండదు. అంచేత నర్సింగ్ హోమ్‌లో చేరితే తప్ప ప్రయోజనంలేదు. అక్కడ త్వరగా కోలుకోవచ్చు అనుకున్నాడు. ఆ మాటే చెప్పాడు కోటేశ్వరరావుతో. అతను వెంటనే ఒప్పుకున్నాడు. రాజేశ్వరమ్మకు ఇల్లు వదలి నర్సింగ్ హోమ్‌కు వెళ్ళాలని లేదు. కాని ఆమెకూ తెలుసు. ఇంటిదగ్గరే ఉన్నన్నాళ్లు తనకు విశ్రాంతి వుండదని. ఇంటికి ఎవరైనా అనుకోకుండా అతిథులు వచ్చినప్పుడే వంటవాడికి తప్పనిసరిగా తలనొప్పి

పూర్తిగా అతిశయోక్తులుగల ఆధునిక గ్రంథం : రైల్వేటైంటేబుల్

వస్తుంది. ఇంట్లో ఎవరికైనా సుస్తీగా ఉన్నప్పుడే పనిమనిషికి అవసరంగా ఊరికి వెళ్ళవలసి వస్తుంది. అంచేత తనకు చాకిరీ తప్పదు. ఎంత ఓపిక లేకపోయినా చేయక తప్పదు. అందుకని ఆమె మాట్లాడకుండా ఊరుకున్నది. కోటేశ్వరరావు ఆమెను నర్సింగ్ హోమ్‌లో చేర్పించాడు.

ఆ నర్సింగ్ హోమ్ ఊరిచివర ఉన్నది. విశాలమైన ఆవరణ, పెద్ద తోట, మధ్యన పెద్ద పెద్ద గదులతో బంగాళాలు. రాజేశ్వరమ్మ గది మేడమీద వున్నది. వరసగా గదులు, ముందర పెద్ద వరాండా, ఈ చివరా ఆచివరా మాత్రం వరండాముందుకు మలుపు తిరిగి అక్కడ మళ్ళాగది. రాజేశ్వరమ్మ ఆ చివరగదిలో వుంటున్నది. ఆమెకు తక్కిన గదుల్లో ఉన్నవాళ్ళతో ఏమీ సంబంధం లేదు. ఎప్పుడైనా వసారాలో జనం తిరుగుతూ ఉన్నప్పుడు అలికిడి అయ్యేది. అంతే. రాజేశ్వరమ్మ ఎప్పుడూ అటువేపు వెళ్ళేదికాదు. అటువేపు ఉన్న కిటికీ తెరిచేదికాదు. తన గదిలో తాను ఒంటరిగా వుండేది.

నర్సింగ్‌హోమ్‌లో సాయంత్రం నాలుగునించి ఉదయం పదిగంటల వరకు నర్సు శ్యామల వుంటుంది. పది నుంచి నాలుగు వరకూ మధ్యాహ్నమంతా కోమల వుంటుంది. వీళ్ళిద్దరే మేడమీద గదులన్నీ చూచుకుంటారు. కోమల ఆకారమూ, స్వభావమూ శ్యామలకు అన్నివిధాల విరుద్ధంగా వుంటాయి. కోమల నాజూకుగా, నల్లగా, నీరసంగా వుంటుంది. పలకరిస్తేనేగాని మాట్లాడదు. అదైనా అడిగిన దానికి సమాధానం

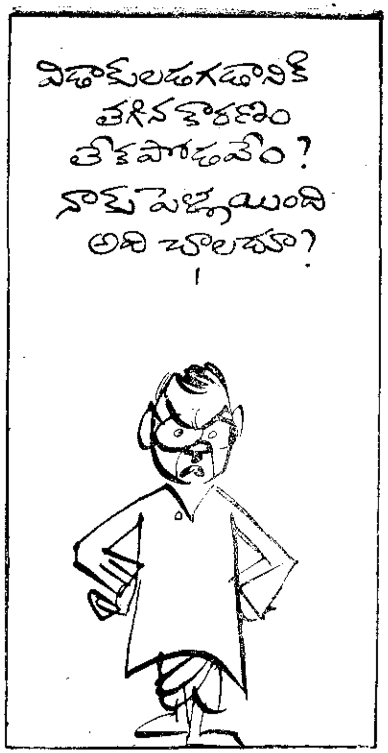

చెప్పటంవరకే. తన పని మాత్రం శ్రద్ధగా, విధిగాచేసుకుపోతూంది. రాజేశ్వరమ్మకుకోమలతో ఎక్కువ పరిచయం కలగలేదు. కోమల వున్నంతసేపు రాజేశ్వరమ్మ నిద్రపోతుంటుంది. కనీసం మాట్లాడాల్సిన అవసరం లేకుండా కళ్ళు మూసుకు పడుకుంటుంది. 'ఇది నా బాధ' అని చెప్పటంగాని, 'ఇది నాకు కావాలి' అని అడగటంకాని రాజేశ్వరమ్మకు ఎప్పుడూ అలవాటు లేదు. నర్సులు వేళ కిచ్చిన మందులు పుచ్చుకుని ఇంటి నించి ఆహారం వచ్చినప్పుడు తినేది. అంతే. ఇక సంభాషణకు ఎక్కువ అవకాశమూ

వుండదు.

సాయంత్రం వచ్చిన శ్యామల మాత్రం తీరిక వున్నప్పుడల్లా వచ్చి కూర్చుని రాజేశ్వరమ్మతో కబుర్లు చెపుతూ వుంటుంది. ఆవిడ కుటుంబ వ్యవహారాలు అడిగి కనుక్కుంటూ వుంటుంది. లేదా తక్కిన గదుల్లోని పేషంట్ల కథలు చెబుతూ వుంటుంది. ఒంటరిగావున్న రాజేశ్వరమ్మను చూస్తే శ్యామలకు చాలాజాలి. తక్కిన గదుల్లో వాళ్ళందరికి రోజూ యింటిదగ్గర నుంచి ఎవరో ఒకరు వస్తూ పోతూవుంటారు. సాయంత్రం వేళ ఇంకా చాలామంది వస్తారు. రాజేశ్వరమ్మకు రెండు మూడు రోజుల కొకసారి తప్ప ఎవరూ రారు. ఇంటి దగ్గర భర్తా, చిన్నకూతురు తప్ప ఎవరూ లేరు. వాళ్ళకు తీరిక వుండదు. ఎప్పుడైనా వచ్చినా ముళ్ళమీద వున్నట్లు పది నిమిషాలు వుండి వెళ్ళిపోతారు. రాజేశ్వరమ్మ ఒక విధంగా ఒంటరితనానికి అలవాటు పడింది.

నర్సింగ్‌హోమ్‌లో చేరిన రోజు రాత్రి పదిగంటలకు శ్యామల వచ్చి కూర్చుంది రాజేశ్వరమ్మ గదిలో. ఒంటరిగా ఆ గదిలో ఆమె దిగులు పడుతూన్నట్లుంది. శ్యామలకు జాలేసింది.

“ఒక్కరే పడుకుంటారా ? మీవాళ్ళెవరూ రారూ ?” అన్నది శ్యామల.

రాజేశ్వరమ్మ దిగులుగా చూసింది.

“ఎవరొస్తారు ? మా అమ్మాయి చిన్నపిల్ల. అది వచ్చి ఏం జేస్తుంది ? అయినా అదికూడా లేకపోతే ఇంట్లో జరగదు” అన్నది. శ్యామల మాట్లాడలేదు. గదిలో వస్తువులన్నీ సర్దుతూ పూరుకున్నది. కాస్సేపటికి మళ్ళా అన్నది.

“మీరు ఒక్కరూ పడుకోగలరా? అప్పుడప్పుడు నేనూ వచ్చి చూసి పోతూంటాను లెండి”

రాజేశ్వరమ్మ మనస్సులో నీడలు కమ్ముకున్నాయి. పైకి మాత్రం ముభావంగా అన్నది.

“ఏం ఫరవాలేదు లెండి. నా కలవాటే ఒంటరిగా వుండడం” అని.

“ఏదైనా అవసరం అయితే కాల్‌బెల్ నొక్కండి వస్తాను” అని శ్యామల వెళ్ళిపోయింది. వెళుతూ, వెళుతూ గదిలో వరండాలో దీపాలన్నీ ఆర్పేసింది.

గది అంతా చీకటి నిండుకున్నది. తలుపూ ఒక కిటికీ మాత్రం తెరచే వున్నాయి. కాని కిటికీకి కట్టిన ముతక తెరగుడ్డ మూలాన గదిలోకి ఏమాత్రమూ బయటి వెలుగు రేకలు ప్రసరించడం లేదు. తలుపుకు కట్టిన తెర సగం పక్కకు తొలగివుంది. మంచం గుమ్మానికి ఎదురుగానే వుంది. ఆ సందులో నించి సన్నని వెలుగు రాజేశ్వరమ్మ ముఖం మీద పడుతోంది. వరండా కవతల బయటి ఆవరణలో ఎత్తుగా ఎదిగిన చెట్ల కొమ్మలు నీడల్లా కనపడుతున్నాయి. ఎంత ప్రయత్నించినా ఇంకేమీ కనపడదు. గాలి కదలినప్పుడల్లా తెరగుడ్డలు రెపరెపమని కొట్టుకుంటున్నాయి. చెట్ల కొమ్మలు ఒరుసుకుని కీచుకీచు మంటున్నాయి. ఏమూలో నిద్రపోలేని పక్షులు విచారంతో మళ్ళా మళ్ళా కూస్తున్నాయి. ఎక్కడో ఎవరిచేతిలో నుంచో గాజుపళ్లెం జారిపడి రోదన ధ్వనితో ముక్కలైంది.

రాజేశ్వరమ్మకు భయం వేసింది. ప్రాణాలు బిగబట్టుకొని ఈ రకరకాల ధ్వనులకు అలికిడికి అలవాటుపడి నిద్రపోవాలని ప్రయత్నించింది. నిద్ర రాలేదు. గుండెలు కొట్టుకున్నాయి. దుఃఖం పొర్లుకొచ్చింది.

తనకు చిన్నప్పటినుంచీ ఒంటరిగా వుండటమంటేనే భయం. ఎప్పుడూ ఒంటరిగా వుండలేదు. చీకట్లో వుండలేదు. ఏదో కారణంలేని భయం. కాని తమాషాగా తనని ఎప్పుడూ ఒంటరితనమే వెన్నాడుతోంది! ఎందుకనో! ఆమెకు గడచిన విషయాలు గుర్తుకు వచ్చాయి.

చిన్నప్పుడు పన్నెండేళ్ళు వచ్చేవరకూ తల్లిదగ్గరే పడుకునేది. తల్లి విసుక్కునేది. దూరంగా పక్క మంచంమీద పడుకోమని. ఆవిడ కోప్పడుతుందేమోననే భయంతో ప్రతి రాత్రి ఒదిగి ఒదిగి మంచం పట్టె కరుచుకుని నిద్రపొయ్యేది. అమ్మను వదలి దూరంగా తను వేరే పడుకోవాలంటే చాలా భయంగా వుండేది. ఒకరోజు రాత్రి అమ్మ గట్టిగా కోప్పడింది.

“అవతల మంచం వేసి వుంచేది ఎందుకోసం అనుకుంటావు. పన్నెండేళ్లొస్తున్నాయి. ఇంకా పక్కలో ఒదుగుతా వెందుకూ ? వేరే పడుకోలేవూ ? అసలే వేసవి కాలం ఉక్కపోసి చస్తుంటేనూ ?” అంటూ గబగబా లాగి పక్క మంచంమీద పడుకోబెట్టింది. ఆరాత్రి తను నిద్రపోలేదు. చీమ చిటుక్కుమన్నా భయపడుతూ బెంగగా పడుకుంది. మర్నాడు తన మంచం అమ్మకు దగ్గరగా లాక్కుని, ఆవిడ మంచం పట్టెను గట్టిగా పట్టుకుని కొంచెం ధైర్యంతో నిద్రపోయింది.

పెళ్ళైంది. అత్తవారింటికి వెళ్ళింది. అక్కడ అత్తా మామా క్రింద యింట్లోనే వుండేవారు. తనూ భర్తా మేడమీద వుండేవారు. మొదట్లో గదిలో రెండు మంచాలు చూడగానే ఎంతో సంతోషించింది. ఇంక తను ఎప్పుడూ ఒంటరిగా వుండనక్కరలేదు. అదే ఆనందం.

కొన్ని బెంగాలీ జోకులు

మూడవతరగతి రైలుపెట్టెలో ప్రయాణిస్తున్న దేవదాసుతో పార్వతి :— “నీ కాళ్ళదగ్గర నాక్కాస్త చోటివ్వు దేవదా !”

తాగిన దేవదాసు :— “ నా కాళ్ళదగ్గర నీక్కాస్త చోటివ్వు పారూ !”

పై బెర్తుమీదనుంచి దిగుతున్న స్వామీజీతో కింద సీటులో కూచున్న ఆసామీ :— “మీ పాదధూళి నా తలమీద పడుతోంది స్వామీ !”

—శరత్ బాపు

వారం రోజులయ్యాక ఓనాడు భర్త అన్నాడు.

"ఇవ్వాళ నేను ఆఫీసు పనిమీద ఢిల్లీ వెళ్ళాలి. తిరిగి రావటానికి పదిరోజులు పడుతుంది" అని.

అతను వెళ్ళిపోయ్యాడు. ఆరాత్రి మళ్ళా తనకు నిద్ర పట్టలేదు. మేడగది చుట్టూ ఖాళీ డాబా. హోరుమని గాలి వీచేది. తను భయంతో తెల్లవార్లు మేలుకొనేది. తెల్లవారు ఝామున ఎప్పుడో తనకు తెలియకుండానే కళ్ళు మూతలు పడేవి. అల్లాగే అలవాటయింది. నెలకు ఇరవైరోజులు భర్త ఆఫీసు పనుల మీద ఊళ్ళు తిరుగుతూనే వుండేవాడు. భయంతో, నిద్రతో పెనగులాడుతూ తాను రోజులు గడుపుతుండేది.

కొన్నాళ్ళకి తనకు కొడుకు పుట్టాడు. అప్పటినుంచి భర్తగది వేరు, తనగది వేరు అయినవి. పిల్లవాడి ఏడుపు గోలతో నిద్ర వుండదని అతను వేరే గదిలో పడుకునేవాడు. పసివాడిని గుండెల కదుముకుని తాను నిద్రపొయ్యేది. క్రమంగా ముగ్గురు పిల్లలు పుట్టారు. ముగ్గురిని చుట్టూ చేర్చుకుని తాను తృప్తిగా సుఖంగా వుండేది. అప్పటికి అత్తమామ లిద్దరూ పోయారు. తాను ఇంటికి అధికారిణి అయింది.

ఒకరోజు భర్త అన్నాడు. "పిల్లలు పెద్దవాళ్ళవుతున్నారుగా? వాళ్ళకి వేరే గది ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. ఎప్పుడూ నిన్నే కరుచుకు కూర్చుంటే వాళ్ళకి ధైర్యం ఎట్లా వస్తుందీ" అని.

తాను దిగులు పడింది. కాని భర్త మాటకు ఎదురు చెప్పలేదు. మళ్ళా ఒంటరితనం ఎదురైంది. మొదట్లో నిద్రపట్టక రెండుమూడుసార్లు లేచి పిల్లల గదిలోకి వెళ్ళి చూసి వస్తుండేది. ఒక్కొక్కసారి యింటి పనులతో అలసిపోయి నిద్రపోయేది.

క్రమంగా పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయ్యాడు. వాళ్ళకు వ్యాపకాలు ఎక్కువైనాయి. పెద్ద పిల్ల, పిల్లవాడూ ఇంటిపట్టున కూడా వుండకుండా దూరమైనారు. తాను ఒంటరిగా బ్రతకడం నేర్చుకున్నది. ఒంటరితనమంటే భయం మాత్రం పోలేదు. ఏదో భయం! ఏదో దిగులు! ఇవి మాత్రం వదలటం లేదు.

* *

గడియారం ఏడుగంటలు కొట్టింది. కోటేశ్వరరావు వచ్చాడు.

ఏవో ఆలోచనలతో మునిగి తేలుతున్న రాజేశ్వరమ్మ మెల్లగా తేరుకుని చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించింది. కోటేశ్వరరావు పక్కన కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

"ఎట్లావుంది ఒంట్లో?"

రాజేశ్వరమ్మ నవ్వింది.

● అత్తగారు :—"ఆ వంకాయల్లో అక్కడక్కడ పురుగులుంటాయి. కాస్త చూసి తరుగు"

కొత్తకోడలు :—"వేయిస్తే అవే చస్తాయిగా, ఫరవాలేదు"

"ఏముందీ! మామూలే! బాగానే వున్నాను" అన్నది.

"రెండు రోజులుగా రావటానికి వీలుపడలేదు. చీఫ్ సెక్రటరీ వచ్చాడు. పని సరిపోతోంది. వద్దామనుకుంటూనే గడచిపోయింది. ఇప్పుడుకూడా విందుకు వెళ్ళాలి. ఆతను రేపు వెళ్ళిపోతాడు. అందుకని ఇవ్వాళ విందు ఏర్పాటు చేశాం" అన్నాడు విసుగ్గా రెండురోజులు రానందుకు సంజాయిషీ చెప్పుకుంటూ. తిరిగి వెళ్ళిపోవడానికి తొందరపడుతూ.

"ఫరవాలేదు లెండి. మీరు వచ్చి ఏం జేస్తారూ! ఈ జబ్బు ఇవ్వాళ రేపట్లో తేలేదేమీ కాదుగదా! మీ పనులు ఎట్లా పాడు జేసుకుంటారూ? మీవిందు ఎన్నింటికీ? వేళ అవుతున్నట్టున్నదే?" అన్నది రాజేశ్వరమ్మ.

కోటేశ్వరరావు మనస్సు స్థిమితపడింది. గడియారం చూసి అన్నాడు.

"ఎనిమిదింటికే! అయినా నేను కాస్త ముందుగా వెళ్ళాలి. ఏర్పాట్లన్నీ చూసుకోవాలిగా?"

"అవును. మీరు వెళ్ళండి. చాలా దూరం కూడాను" అన్నది రాజేశ్వరమ్మ.

"మరే! అదికూడా ఇబ్బందిగా వుంది. కారు సరిగాలేదు. షాపుకు పంపించాను. ఇంకా రాలేదు. అందుకనే అమ్మాయి సుజాతకూడా రాలేకపోయింది. పాపం దానికీ ఇంట్లో సరిపోతోంది. అన్నట్లు శంకరం నీకు పళ్ళూ, పాలూ తెచ్చాడా?" అన్నాడు.

"తెస్తాడులెండి. ఇంకా గంటకాలేదుగా! సుజాతను బాధ పడవద్దని చెప్పండి. ఎవరొచ్చి ఏం జెయ్యాలి! శంకరం ఎట్లానూ వస్తూనే వుంటాడుగా? కబుర్లు తెలుస్తూనే వుంటాయి." అన్నది రాజేశ్వరమ్మ.

కోటేశ్వరరావు బయలు దేరాడు.

"మరి నేను వెళ్ళనా? ఏమన్నా కావలిస్తే నర్సును ఫోను చెయ్యమను" అన్నాడు.

రాజేశ్వరమ్మ నవ్వింది. ఏం కావాలి తనకు? ఏమని ఫోన్ చెయ్యాలి అనుకుంది. అతను వెళ్ళిపోయాడు.

రాత్రి పదిగంటలకు శ్యామల వచ్చింది. రాజేశ్వరమ్మ ఇంకా నిద్రపోలేదు. శ్యామల అన్నది: "అవతలి గదిలోకి ఎవరో పురిటికి వచ్చారు. ఈ రాత్రికే ప్రసవం అవుతుంది అనుకుంటున్నాము. నేను అక్కడే వుండాలి. ఇంక ఈ రాత్రికి మళ్ళా మీ దగ్గరకు రాలేనేమో! మీకు ఏమైనా కావాలా?" అని.

రాజేశ్వరమ్మ నవ్వింది.

కీరవాణి

పంజరం తలుపు తెరచివుండటం చూసి పిల్లి చిలకని పట్టుకుందామని మెల్లిగా వస్తోంది. చిలక "ఏయ్ ఎవరునువ్వు?" అని గద్దించింది.

పిల్లి హడిలిపోయి "సారీ. తమరు చిలకేమో ననుకున్నానండీ. పొరపాటైంది" అని పారిపోయింది.

"నాకేం కావాలి ? ఏమీ అక్కరలేదు" అన్నది.

శ్యామల వెక్కిరించింది.

"అబ్బ. నోరు తెరచి నాకిది కావాలని ఎప్పుడూ ఒక్కసారైనా అడగరు గదా ! ఏం మనుష్యులో" అన్నది.

"అన్నీ అడక్కుండానే వస్తున్నాయి గదా !" అన్నది రాజేశ్వరమ్మ. ఇద్దరూ నవ్వారు. శ్యామల వెళ్ళిపోయింది.

ఆవేళ పూర్ణిమ. బయట మంచి వెన్నెల కాస్తోంది. తెరలు తప్పించుకొని పండు వెన్నెల గదిఅంతా నిండుతోంది. ఆవేళ రాజేశ్వరమ్మ మనస్సు హాయిగా తేలికగా వున్నది. ఆ వెన్నెల ఆమె మనస్సులో కూడా నిండినట్లుంది. ఆ నిముషంలో ఆమెకు ఏ దిగులూ, చింతా కలుగలేదు. భయమూ వెయ్యలేదు. అన్నీ వాటంతటవే వదలిపోయి నట్లనిపించింది. తానెంత పిచ్చిది ! చిన్నప్పటినుంచి ఊరికినే భయం భయం అనుకుంటోంది. దేనిని గురించి భయం ! ఎందుకూ భయం? మనస్సు కల్పించుకునే భ్రమలే భయాలు. అంతకన్నా ఏమీ లేదు.

తెరచిన తలుపులోనుంచి పున్నమ చంద్రుడు పచ్చగా దగ్గరగా కనుపిస్తున్నాడు. రాజేశ్వరమ్మ ఆనందంతో ఆ చందమామను చూస్తూ పడుకుంది. ఇప్పుడు ఒంటరి తనమూ లేదు. భయమూ లేదు. దిగులూ లేదు ఏవీ లేవు. నిర్మలంగా ఆ చందమామను అలా చూస్తూ చూస్తూ వుండగా ఆమెకు నిద్రవచ్చింది హాయిగా. ఆమెకు తెలియకుండానే కన్నులు మూతలు పడ్డాయి. నిద్ర పోయింది.

తెల్లవారి ఎనిమిదిగంటలకు శ్యామల వచ్చింది. రాజేశ్వరమ్మ ఇంకా నిద్రలేవ లేదు. ఆమె ముఖంలో ప్రశాంతి వెల్లివిరుస్తోంది. పెదవులమీద చిరునవ్వు చెరగలేదు. గది సర్దుతూ శ్యామల రెండు మూడుసార్లు పిలిచింది రాజేశ్వరమ్మను ఇంకా నిద్ర లేవలేదేమని. ఆమె పలుకలేదు. దగ్గరకు వెళ్ళి కదిపి చూసింది. కంగారు పడుతూ గబగబా వెళ్ళిపోయింది.

కాన్వెంటుకి కోటేశ్వరరావు, సుజాత, డాక్టర్ శోభనాచలం, నర్సులూ, అందరూ చేరారు. గదిలో ఓదార్పులు, వ్యాఖ్యానాలు ఎవరికితోచినవి వారు చేశారు.

"గుండెజబ్బు. అంతకన్న అనుకోటానికేమీలేదు" అన్నాడు డాక్టర్.

"పాపం ఎప్పుడూ నవ్వుతూ వుండేది. ఒక్కసారైనా బాధఅని అనలేదు" అన్నది కోమల.

"రాత్రి ఒక్కసారైనా వచ్చి చూడటానికి వీలుపడలేదు. ఏం బాధ పడిందో ఏమో !" అన్నది విచారంగా శ్యామల.

"ఒట్టి పిచ్చిది. ఎప్పుడూ ఒంటరిగా వుండటానికి భయపడేది. చివరి ఘడియకు ఒంటరిగానే వున్నది." బాధతో కళ్ళు ఒత్తుకున్నాడు కోటేశ్వరరావు.

మార్క్సిజం

అమెరికాలో టెలివిజన్ కార్యక్రమాల మంచి చెడ్డలను సమీక్షిస్తూ, హాలీవుడ్ హాస్యనటుడు గ్రూచో మార్క్స్ ఇలా అన్నాడు :

"విజ్ఞానాభివృద్ధికి టెలివిజన్ చాలా దోహదం చేస్తుంది. మా యింట్లో పిల్లలు టెలివిజన్ పెట్టుకున్నప్పుడల్లా, నేను పక్క గదిలోకిపోయి ఏదో పుస్తకం తీసి చదువుకుంటాను."

చందాదారులు కావలెనా?

1. మనిఆర్డర్ ద్వారా పంపుట
2. పోస్టల్ ఆర్డర్ ద్వారా పంపుట
3. చెక్కు వ్రాసి పంపుట
4. స్వయముగా "జ్యోతి" నిర్వాహకులకు ఇచ్చుట
5. "జ్యోతి" ఏజెంటుకు అందజేయుట

ఈ అయిదు దారులలో దేన్ని అనుసరించినా మీరు "జ్యోతి"కి చందాదారు లవుతారు. ఏడాది చందా ఏడు రూపాయలే.